

Verslag Netwerkdag Zuid-Afrika 2013

Datum: **19 april 2013**
Plaats: **Ambassade Zuid-Afrika**, Wassenaarseweg 40, 2596 CJ Den Haag
Doel: **Uitwisselen** van kennis en kunde, **netwerken** en **samenwerken**
Dagvoorzitter: **Monique Klompé**, The Learning Journey (alleen de ochtend)
Verslag: **Nan van der Storm**, Stichting Projecten Zuid-Afrika

Welkom door de ambassadeur van Zuid-Afrika, de heer Peter Goosen.
Helaas was de ambassadeur verhinderd, hij werd vervangen door Anna-Maria Jojozi, counsellor bilateral. De vergadering neemt een moment van stilte in acht ter nagedachtenis van Ricus Boerma, medestichter van de SPZA en echtgenoot van Martje Nooij, secretaris van de Stichting.

De ambassade vindt ons werk erg belangrijk, heeft bewondering voor al het werk dat vrijwillig wordt verricht. Ook het Department of International Relations realiseert zich dat. De ambassade wil de database waarin alle organisaties die werken in ZA, updaten. Het verzoek is om eens per zes maanden contact op te nemen met de ambassade voor de actuele gegevens van je organisatie. Ook het verstrekken van de businesscard kan zinvol zijn, de ambassade kan dan contact opnemen met de organisatie.

De ambassade wil zich volgend jaar actiever opstellen om ook andere organisaties die in ZA werken, uit te nodigen, zodat het netwerk breder wordt.

Er vindt plenair een voorstelrondje plaats.

Presentatie Reframing the Message door Natasja Insing, Wilde Ganzen

Wilde Ganzen ondersteunt PI's in Nederland die in het buitenland hun doelen realiseren. T.a.v. de financiële inzet gaat 60% naar materiaal, en max. 40% zijn capaciteitskosten. Wilde Ganzen geeft ook trainingen en lanceert nu 'Reframing the Message'.

Intro: Ondanks de bereikte resultaten kampt de ontwikkelingssamenwerkingssector met een imago probleem. De media schetsen vaak een eenzijdig beeld, een deel van het publiek vraagt zich af of ontwikkelingssamenwerking überhaupt wel werkt. Er is minder betrokkenheid, donaties en vrijwillige inzet lopen dan ook zienderogen terug. Zuid-Afrika is een groeiende economie, maar projectondersteuning is nog steeds hard nodig. De vraag is hoe je deze urgentie overbrengt aan een breder publiek. Wilde Ganzen is in 2013 begonnen met het project "Reframing the Message" en probeert samen met particuliere initiatieven te werken aan een verbeterde beeldvorming rond ontwikkelingssamenwerking.

Natasja toont een filmpje over ontwikkelingssamenwerking en wat het heeft gebracht. Positief: de boodschap is: hulp heeft veel bereikt.

2012: drie millenniumdoelen zijn reeds bereikt.

1. Armoede is verminderd (400 miljoen minder armen)
2. Meer meisjes naar school
3. Meer schoon drinkwater beschikbaar.

Ook in ZA zijn er goede vorderingen, maar er is toch nog veel te doen.

26% onder armoedegrens

10% HIV

25% werkloos – in de townships ligt dat nog veel hoger meldt een deelnemer.

Levensverwachting van 51 in 2000 naar 49 in 2012

Ook wereldwijd nog veel problemen (milieu, etc.).

[Opmerking SPZA bij bovenstaande cijfers. Wij maken jaarlijks aan de hand van diverse bronnen een overzicht van de situatie in Zuid-Afrika: armoede, gezondheid, werkloosheid, onderwijs. [Meer info over de situatie in Zuid-Afrika.](#)]

Hoe betrokken zijn mensen eigenlijk bij de armoedebestrijding wereldwijd?

Uit onderzoek in Groot-Brittannië blijkt: tot 2004 was er een stijgende lijn in het zien van dat

belang en de betrokkenheid. Na 2004 is er weer dalende lijn in de betrokkenheid. Vaak neemt het de vorm aan van: geld geven via een mediahype, waarna betrokkenheid stopt. Het idee is dat in Nederland mensen wel geven en positief zijn, maar dat er twijfels blijven over het nut. Partin geeft aan dat uit onderzoek over 2010-2012 blijkt dat bij de bij Partin aangesloten organisaties de hoogte van de donaties een stijgende lijn vertoont.

Wat is nu reframen: Breng een andere boodschap, vraag niet alleen om geld, maak duidelijk dat het veel genuanceerder ligt. Laat niet alleen de zielige / arme kant zien. Wij moeten de gelijkwaardigheid van onze partners in Zuid-Afrika veel meer laten zien.

Wilde Ganzen toont een filmpje: Radi-AID (Afrika voor Noorwegen). Radiators voor Noorwegen: Een parodie op hoe wij Afrika denken te moeten helpen via happenings als Live Aid. Ook een volgend filmpje, www.stopdederdewereld.nl. laat zien hoezeer wij in Nederland nog proberen een eenzijdig, zielig beeld van Afrika willen overbrengen: Hee, Ali, niet lachen hè? bij opnamen in Afrika.

Conclusie: het beeld dat geschetst wordt, is redelijk eenzijdig. Ook Nelson Mandela weet hoe belangrijk de eerste indruk is. Er is maar één kans om een eerste indruk te maken. "Uiterlijkheden zijn een spiegel van de realiteit", 'zielige' filmpjes zetten dus de verkeerde toon. Dat is framing: wat is de eerste indruk.

Belangrijk is dan ook te werken aan *Duurzame Fondsenwerving*, en daar is meer betrokkenheid van de mensen voor nodig.

In kleine groepen wordt geïnventariseerd welk beeld mensen hebben bij ontwikkelingssamenwerking:

- Druppel op gloeiende plaat
- Weggegooid geld
- Corruptie – verrijking midden- en hogere klasse
- Strijkstok (directeuren verdienen te veel!)
- Te weinig wederkerigheid
- Normatief – ze moeten het anders doen in Afrika
- Superioriteitsgevoel van het westen – zielige mensen willen helpen
- Niet concreet genoeg / niet transparant / geen verantwoording achteraf
- Teveel organisaties – overkill, daar komt er weer een!
- Economisch eigenbelang
- Afhankelijkheid in Afrika
- Persoonlijke hobby – vroeger safari, nu helpen
- Eigen crisis
- Houden we met die hulp niet iets in stand?
- Landen hebben eigen bronnen (natuurlijke bronnen), waarom sturen we nog geld?

Positief

- Concrete projecten trekken nog wel sponsors
- Wederkerigheid leidt tot zakelijke kansen
- Wederkerigheid, respect, gelijkheid
- Het helpt wel
- Kansen bieden
- Een op een kan een PI nog wel overtuigen
- Mensen willen steeds meer serieus investeren in bedrijven in Afrika – de dynamiek in Afrika. Mensen die niets zagen in ontwikkelingssamenwerking, maar dit wel: andere doelgroep wordt aangeboord.

Reacties specifiek over Zuid-Afrika

- Groot verschil tussen arm en rijk
- Zuid-Afrika is onveilig
- AIDS
- "Als die zwarten het overnemen komt er niets van terecht".
- Weinig ontwikkeld
- Corruptie
- Einde apartheid, probleem opgelost
- Positief: geraakt door het land (natuur, steden, mensen, townships), interessant, maar ook verwarring
- Mensen zijn niet op de hoogte van de industriële ontwikkelingen in het land

Wat doet de Wilde Ganzen om 'de boodschap te reframen?

- 32 trainingen (verhalen vertellen, communicatiestrategie, blogging, social media)
- Twee wedstrijden (w.o. fotowedstrijd waarin zij proberen de reguliere media te betrekken, bijv. de gratis krant Metro)
- Toolkit communicatie
- Website
- Twee seminars
- Workshops als deze.

Voor de lunch hebben we een **workshop** Afrikaanse muziek o.l.v. Menno Kwakkestein, dirigent van het koor Ikhwaya. Op de website van Ikhwaya kan het vierstemmig lied dat we instudeerden, worden beluisterd: <http://www.ikhwaya.nl/bstndn/spza19042013/SawelaSPZA.m4a>

Lunch, weer gastvrij verzorgd door de Zuid-Afrikaanse ambassade.

Workshop "Een ander geluid" door Natasja Insing, Wilde Ganzen.

Intro: In het verlengde van de 'Reframing the message' presentatie in de ochtend wordt tijdens deze workshop onderzocht welke communicatie over de projecten en de projectondersteuning in Zuid-Afrika wenselijk is. Hoe zouden we zelf graag neergezet worden en kunnen we met elkaar tot een checklist komen over goed gebruik van tekst en beeld?

Wat willen wij dat de mensen over ontwikkelingssamenwerking en ZA weten?

- Er zit veel power in mensen in ZA, de mensen moeten veel meer de nuances gaan zien. Er zijn niet alleen hutjes!
- Het is een modern land met een enorm potentieel dat zich sterk ontwikkelt, maar de derde wereld ligt om de hoek. Je moet de brug slaan tussen de townships en de middenklasse. Met name de middenklasse is hierin belangrijk.
- Het is een wederkerig proces, wij krijgen er wat voor terug. Op zijn minst een goed gevoel, je draagt bij, je leert veel van de mensen in Afrika. Power is inspirerend. De wederkerigheid is erg belangrijk hierin, in persoonlijk en ook wel in zakelijk opzicht.

Wat kunnen we doen om hier in Nederland een ander beeld neer te zetten?

Het gaat hier om beelden, inhoud, titels, websites, symbolen en frames. Maar hoe dan of welke dan? Inspirerende inhoud, pakkende titels, bevlogen verhalen. Partin nodigt uit om te vertellen wat de PI aan ontwikkelingssamenwerking doet. Als je een project afrondt en het is de moeite waard om verteld te worden, dan kun je dat naar Partin sturen en wordt het op de website www.kleinegoeddoelen.nl geplaatst.

Het zou goed zijn als er een checklist zou komen waar we wat aan hebben voor het reframen van onze boodschap.

Checklistideeën:

1. Grote organisaties tonen hongerende kinderen, daar vlak je van af. Wij schetsen liever een positief beeld. Bijv. Uitgangspositie, misschien niet al te rooskleurig, en hoe het twee jaar later is.
2. Verenig je als kleine PI's om een positief tegengeluid te laten horen. Vrijblijvend. Je zou elkaar daar ook in kunnen helpen, sparren, wat denk jij over onze organisatie? Daarmee versterk je elkaar, een positieve stimulans.
3. Werk met ambassadeurs die het verhaal kunnen vertellen.
4. We hebben geen invloed op wat de media brengen en de geest die zij t.a.v. ontwikkelings-samenwerking uitstralen.
5. Zuid-Afrika is een land in goede ontwikkeling, goede democratie, multicultureel, maar we merken ook dat het goed fout kan gaan als de townships niet mee gaan in deze ontwikkelingen.
6. Beeldmateriaal: "We hebben toestemming gekregen om dit te publiceren". Belangrijk om de gefotografeerden (uit Zuid-Afrika) te compenseren.
7. Zuid-Afrika is een eerste wereldland met een derde wereldland problematiek. Ook vóór het WK was er al een goede infrastructuur.
8. Vertel je eigen verhaal, ga niet in de verdediging.
9. Wees trots op de projecten, op het land.
10. Bevlogenheid is wel een sleutel.
11. Gebruik geen verkleinwoorden, het is denigrerend: we bouwen een schooltje...
12. Websites linken tussen hier en partnerorganisaties in ZA.

Voor contact met de Wilde Ganzen:

reframing@wildeganzen.nl

natasja@wildeganzen.nl

www.wildeganzen.nl/reframing

Slotwoord van Riekje de Vries, voorzitter van de SPZA.

We kunnen de discussie voortzetten via LinkedIn.

Ook dit initiatief verdient voortzetting. De ambassade is bereid ons weer te faciliteren en zal proberen te bevorderen dat meer organisaties deelnemen.

Als u ideeën hebt voor het thema van volgend jaar, dan hoort de SPZA dat graag.

Verslag komt per mail naar de deelnemers en met een link op LinkedIn.

In de rondvraag meldt Partin:

Er komt een verplicht keurmerk voor alle goede doelen. Zonder dat keurmerk mag je de ANBI status niet voeren.

De heer Steven van Eijck, voorzitter van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) heeft opdracht gekregen een keurmerk voor alle goede doelen in Nederland te formuleren.

Partin zal betrokken zijn bij de ontwikkeling van het keurmerk voor de kleine goede doelen.

We hebben weer veel geleerd. Rond drie uur gaan we tevreden huiswaarts.